

PROJECTES D'INVESTIGACIÓ GUANYADORS DE LA CRIDA DE CONTRACTACIÓ DE PROJECTES DE CREACIÓ I RECERCA ARTISTICA 2020

Els seleccionats en la línia d'investigació foren: Jordi Alomar Payeres amb "Art sonor i pràctiques musicals experimentals a Mallorca (1980-2020)"; La Lioparda Teatre amb "Imaginaris monstruosos" i el treball de Jaume Reus Morro amb "Microbiota institucional i *nova normalitat*, seguir amb el problema?".

Els projectes seleccionats exploren temàtiques molt diverses dins l'art i el pensament contemporani. Jaume Reus disecciona -a partir d'una metàfora biològica- tres institucions d'art emblemàtiques dins la ciutat: la Fundació Pilar i Joan Miró, Es Baluard i el Casal Solleric; Jordi Alomar fa una recerca molt necessària a una illa capdavantera en les pràctiques musicals experimentals com és Mallorca i La Lioparda Teatre fa una recerca artística del monstre dins la història de l'art i el pensament contemporani des del feminisme, la perspectiva de gènere i la performativitat.

Tot el material elaborat en el procés de recerca es pot trobar a la pàgina web del Casal Solleric, textos, imatges i vídeos que comuniquen aquestes tres exploracions que ens aporten un contingut prou potent per ser eines de futur que conviden a seguir explorant. La Lioparda va presentar la seva recerca en tres formats diferents, una performance realitzada a la Sala Vermella del Casal Solleric, una conferència a Can Balaguer i un pòster amb imatges i les línies de recerca.

"Seguim fil per randa el pla de xoc que presentàrem des de la Regidoria, un decàleg ideat per a oferir recursos als diferents creadors i agents culturals", ha destacat el tinent de batle de Cultura i Benestar Social, Antoni Noguera. "Des del primer dia de confinament varen sorgir les primeres iniciatives perquè la cultura sigui una protagonista positiva d'aquesta crisi, que ens ajudi a plantejar solucions al moment de dubte i incertesa que vivim". "Volem que els artistes i investigadors tinguin un marc on, des de les arts visuals i els processos de creació, puguin donar respostes i ens ajudin a repensar el món", va afirmar el regidor.

El jurat per a la Crida estava format per professionals proposats per les següents associacions: l'Associació d'Artistes Visuals de les Illes Balears (Lara Fluxà); l'Associació de Comissaris i Crítics d'Art de les Illes Balears (Asun Clar), l'Institut d'Art Contemporani (Olimpia Velasco) i Taula, Associació d'Educaadores Culturals de Mallorca (Jordi Pallarès). També va formar part del jurat la directora general d'Arts Visuals, Aina Bausà.

Jordi Alomar

(ARXIU)S Art sonor i pràctiques musicals experimentals a Mallorca 1980-2020

Mallorca ha estat lloc d'acollida de nombrosos còrrups de la innovació i l'experimentació musical radical, així com també lloc d'origen de propostes col·lectives i itineraris creatius personals molt singulars. L'illa ha estat escenari d'experimentacions sonores que transcendeixen l'àmbit estrictament musical o visual i que mereixen ser documentades adequadament.

L'objectiu de la recerca rau en el desenvolupament i ampliació d'un treball d'investigació en curs iniciat el 2011 sobre l'emergència, institucionalització i canvi en la creació sonora a l'Estat espanyol i que té per objecte, en aquest cas, una topografia de les pràctiques d'art sonor i músiques experimentals a Mallorca des de finals dels anys setanta i fins a l'actualitat. Aquest estudi comporta la compilació d'un arxiu documental, testimonial i audiovisual de grans dimensions que permet l'elaboració ulterior de projectes a partir dels materials recopilats.

L'interès per a la confecció d'aquest arxiu és provocat per la pràctica absència de documentació, informació, projectes i estudis de referència sobre aquest àmbit a les Illes Balears, generant un buit significatiu que no es correspon amb

la realitat artística. L'empremta visual i gràfica de les manifestacions artístiques agrupades sota el paraigua d'art sonor i músiques experimentals és molt considerable, i de fet és des de l'àmbit de les arts visuals on les majors retrospectives i aportacions teòriques s'han dut a terme. És per això que considero que el projecte compleix els requisits per optar a la candidatura de processos d'investigació artística.

El projecte de recerca consisteix en una ampliació sistemàtica de l'arxiu existent a hores d'ara (que, de fet, és més aviat una col·lecció acumulada al llarg d'anys de treball i d'activitat en l'àmbit d'estudi) i disposar de material gràfic, documental i audiovisual suficient per a poder emprendre relectures d'aquest període històric i d'aquest àmbit. Aquestes relectures podran tenir l'elaboració ulterior en forma de llibre, exposició, arxiu web, articles o, senzillament, possibilitar i assessorar, pel que fa a continguts, línies de programació o curatorials en què sigui possible incloure elements d'aquesta tipologia i d'aquest període.

Donat que la línia conceptual que delimita el que és art sonor és flexible, en constant revisió i volgutament heterogènia, aquest arxiu serveix per agrupar un conjunt de manifestacions d'orígens i d'ecosistemes múltiples i diversos, de les quals la seva realitat sònica és un factor determinant i comú.

La recerca s'estructura en tres fases:

- 1) Un treball d'investigació, buidatge documental i digitalització a arxius públics i privats o col·leccions.
- 2) Un treball qualitatiu de realització i transcripció d'entrevistes semidirigides, efectuades a agents actius en l'àmbit i època estudiats.
- 3) L'ordenació, catalogació i digitalització sistemàtiques de la documentació i dels testimonis recopilats.

Jaume Reus

Microbiota institucional i *nova normalitat*, seguir amb el problema? Centres públics d'art contemporani a Mallorca: Es Baluard Museu d'art contemporani, Fundació Pilar i Joan Miró a Mallorca i Casal Solleric

Aquest projecte vol analitzar la microbiota institucional aplicada a tres casos d'estudi d'organismes públics de referència a Mallorca dedicats a l'art contemporani: Es Baluard Museu d'art contemporani, la Fundació Pilar i Joan Miró a Mallorca i el Casal Solleric. Es tracta de fer una recerca empírica, objectiva i de recollida de dades, i no només un assaig més des de la teoria i la subjectivitat, sobre la multitud de factors interns i externs propis de cada una de les institucions esmentades que juguen un paper a favor o en contra de la pròpia institució o organisme. Un dels objectius principals del projecte és analitzar la relació, com indica el títol, entre la microbiota de cada organisme i els escenaris de la dita "nova normalitat" que vindrà, per comprovar si, parafrasejant Haraway, seguim amb el problema.

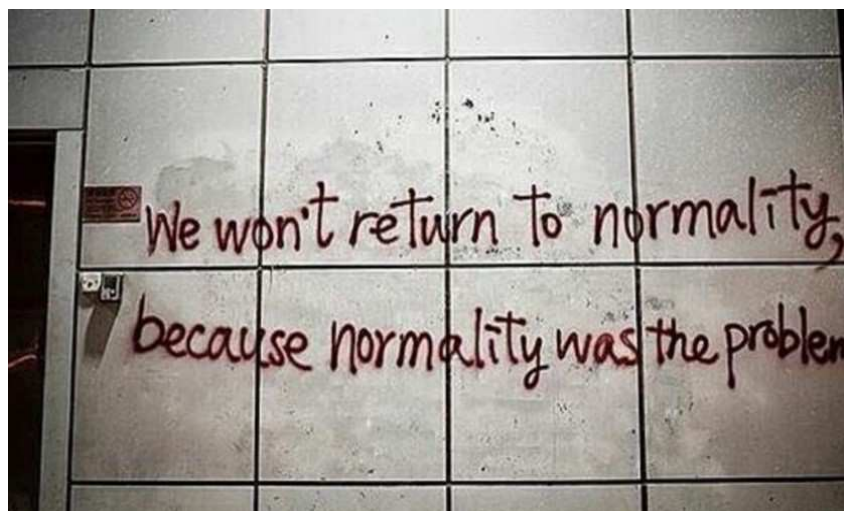
L'anàlisi de la microbiota conté els següents apartats:

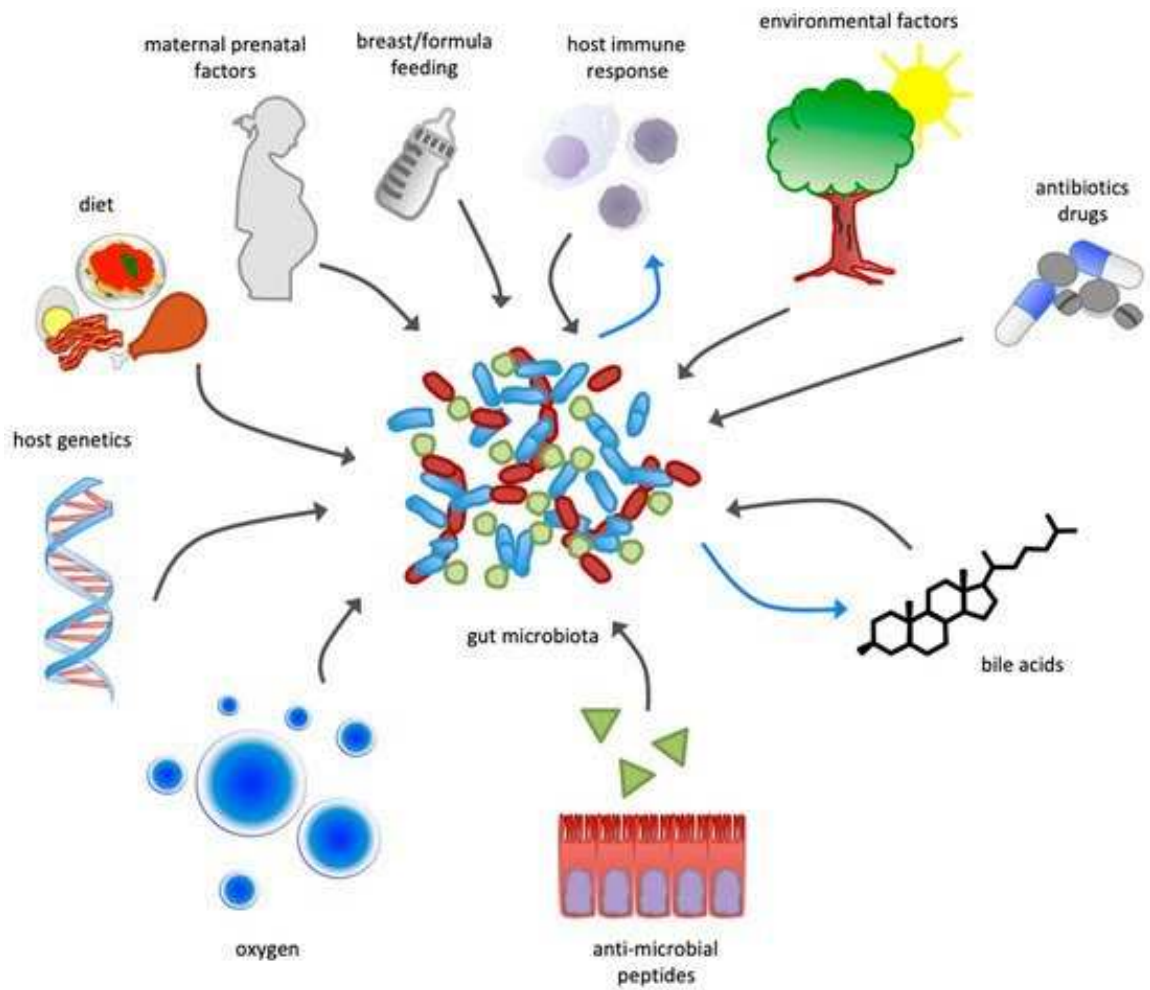
1. Un conjunt d'entrevistes que es varen realitzar a totes les persones que formen part de la gestió dels centres o que hi treballen, a partir d'uns formularis elaborats per aquest projecte. Les entrevistes s'han realitzat a través dels formularis de Google que garanteixen l'anonimat perquè les persones involucrades puguin respondre amb total llibertat i poder aproximar-nos millor a la veritat de les dades. Així mateix, tenen un caràcter voluntari. Cada un d'ells conté un conjunt de conceptes que han de servir per constatar la realitat dels mètodes de treball, tipus de gestió, fluxos i relacions de cada àrea o departament de la institució.
2. Infografies realitzades a partir de les informacions obtingudes de cada organisme que ens han permès fer anàlisis individuals i comparatius entre ells.
3. Les memòries anuals d'activitats, exposicions i pressupostos dels darrers cinc anys. Una recerca transversal, porosa i particularitzada permet analitzar els elements que cal activar i enfortir per protegir i millorar el sistema immunitari de la institució.

Es proposa una metàfora biològica per analitzar millor quins són els agents, o microorganismes i el mateix sistema immunitari dissenyats per la defensa de l'ecosistema de cada institució artística en el qual viuen, i quins són els patògens, virus i bacteris que tant des de dintre com des de fora agredeixen aquest ecosistema.

El projecte de recerca artística té una dimensió teòrica pel tipus de continguts que maneja i una dimensió de caràcter pràctic a mode d'entrevistes anònimes a totes les persones que treballen a cada organisme. El projecte suposa un

exercici de transparència administrativa de les institucions públiques vers el sector artístic i, especialment, la ciutadania. Pel que fa a la recerca i la feina de camp que s'ha realitzat, té un valor com a foto fixa de la situació de tres equipaments públics dedicats a l'art contemporani de Mallorca. Els còmputos d'una sèrie de paràmetres objectius poden ser molt útils pels propis centres per millorar, en la mesura del possible, els índexs més negatius detectats, especialment en relació a: estructura administrativa, dotacions de personal i pressupostos o els fluxos de gestió. Aquestes dades i reflexions poden servir a mode d'orientació a mig i llarg termini per a la gestió pròpia i de les institucions que en són les responsables: Govern de les Illes Balears, Consell de Mallorca i Ajuntament de Palma.

La Lioparda Teatre

Imaginaris monstruosos: una investigació híbrida de les arts visuals

Quina necessitat tenim dels monstres? De què ens pot servir la figura del monstre des d'una perspectiva feminista?

La paraula monstre prové del llatí *monstrum*, portent diví. L'arrel d'aquest substantiu és *moneo*, *monere*, verb que significa advertir. Un monstre en època clàssica és una advertència lligada a la divinitat. A l'Edat Mitjana, el monstre esdevé fenomen creat per Déu, i, com a tal, s'ha d'acceptar entenent que encarna allò Altre: funciona com a principi d'alteritat. En aquesta mateixa línia, altres autores relacionen l'etimologia del vocable monstre amb les accepcions dels verbs *monstrare* i *demonstrare*. El monstre ens mo(n)stra el que no s'ha de fer o ser, allò anormal, malalt, abjecte, allò altre, salvatge que ha de ser domesticat, com allò no-humà al qual es nega el dret al jo. A la vegada que el monstre pot adquirir una nova figuració metamòrfica i posthumana, subjecte - no només objecte- d'alegria, de resistència joiosa. La vulnerabilitat i el dolor del monstre poden ser creatius: l'alteritat és possibilitat.

El projecte es centra en el monstre femení que presenta un gran desig sexual o un desig anòmal i el monstre que transgredeix els rols de gènere com a figuracions mítiques monstruoses. Dins del marc del mateix, es va dur a terme la Performance "Imaginaris monstruosos" amb dues sessions 29 i 30 d'octubre a les a la Sala Vermella del Casal Solleric, en grups de 6 persones per sessió seleccionades a l'atzar.

"Imaginaris monstruosos" és una performance que aborda la potencialitat creativa i transformadora de la figura del monstre dins les produccions culturals occidentals i la seva capacitat per a generar nous imaginaris crítics.

Com Gloria Anzaldúa a Borderlands, "Imaginaris monstruosos", juga amb la idea del propi monstre que empresonam en el nostre interior per a emmotllar-nos als valors de la cultura sota la creença inconscient que si mostrem la nostra part monstruosa patirem el rebuig de qui estimam o de la societat en general.

S'obre la gàbia on la criatura es mo(n)stra, una gàbia on no tothom té cabuda, una gàbia daurada de museu, de Planta Noble. L'alteritat és la protagonista, totes, de forma més visible o invisible tenim aquesta alteritat, ara cobra noblesa i es converteix en elit, ja que en aquesta gàbia daurada no hi caben més que 24 monstres, degut a l'actual pandèmia.

Els processos d'acceptació i exclusió conformen la monstruositat i tot i que els monstres construeixen nius familiars mai són de ser els primers, ni elegits per mèrits, per això ho deixarem en mans de l'atzar.

Dramatúrgia i posada en escena: Leo Albuquerque

